

Nijmegen-West/Weurt als casus in het RIVM project ToxDown (verkorte versie 22 mei 2023)

Korte inleiding van het project ToxDown

In Nijmegen-West/Weurt zijn al geruime tijd zorgen en vragen onder inwoners over gecombineerde blootstelling aan chemicaliën. Het gaat daarbij om blootstelling van binnenvaart en overig (weg)verkeer en van diverse industrieën waaronder een asfaltcentrale en een afvalverbrandingsinstallatie. De gemeente Nijmegen onderneemt in dit kader een variëteit aan activiteiten. Hierbij zijn verschillende stakeholders betrokken waaronder de (verontruste) bewoners, gemeente Nijmegen, de GGD, het bedrijfsleven en de omgevingsdienst.

Het RIVM ToxDown project richt zich in brede zin op hoe men op lokaal niveau gericht met chemische stoffen kan omgaan, met als doel om methodes en indicatoren te ontwikkelen om zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vragen:

- Welke chemische stoffen komen voor in de leefomgeving en wat is de impact daarvan op de lokale leefomgeving?
- Hoe beleven mensen de aanwezigheid en impact van stoffen in hun omgeving? Waar maakt men zich zorgen om?
- Is het mogelijk prioriteiten te stellen om de impact van stoffen in de omgeving te reduceren? Hoe pak je dit het beste aan?

Het project hoopt door beantwoording van deze vragen bij te dragen aan het Europese en Nederlandse beleidsdoel richting een 'toxic-free environment' in 2050. ToxDown heeft zowel een conceptuele als een praktische insteek. Dit betekent dat we breed en open beginnen. De bevindingen gaan we in de praktijk brengen in de casus Nijmegen. Het project heeft een looptijd van 4 jaar (2023 – 2026). De eerste 1,5 jaar bestaat voornamelijk uit de ontwikkeling van methoden en indicatoren. Daarna is het de bedoeling om deze toe te passen op een casus, in samenwerking met lokale betrokkenen (gemeente, GGD, bewoners, industrie), inclusief metingen en data verzameling.

Voor zowel de gemeente Nijmegen als het RIVM lijken er veelbelovende aanknopingspunten te zijn voor samenwerking waarbij het gebied Nijmegen-West/Weurt als casus gebruikt wordt in het ToxDown project. Enerzijds is er bij deelname aan het ToxDown project voor de gemeente Nijmegen de mogelijkheid om 'op de eerste rij te zitten' voor wat betreft het meekrijgen van en input leveren op de richting van nieuwe kennisontwikkeling op dit gebied vanuit het RIVM. Het gaat dan om zowel methodiekontwikkeling als inzicht in de (impact en zorgen van bewoners omtrent) chemische stoffen in de omgeving. ToxDown levert kennis, data en aanpakken die relevant zijn voor een specifieke leefomgeving, waar de gemeente Nijmegen gebruik van kan maken. Anderzijds is vanuit ToxDown de participatie van lokale betrokkenen een essentieel onderdeel van het project, en past daarmee in de lijn van actieve communicatie van gemeente Nijmegen met stakeholders in het gebied Nijmegen-West/Weurt.

Wat levert het Nijmegen-West/Weurt op om als casus mee te doen?

- Meer inzicht in chemische stoffen in de omgeving, de impact daarvan op mens en milieu, kennis hoe je dit het beste weergeeft en de materialen/tools die hierbij horen.
- Beter inzicht in de zorgen en vragen van bewoners over stoffen, zodat hier beter mee kan worden omgegaan.

- Behoeften en wensen kunnen meegeven tijdens de ontwikkeling van indicatoren over de impact en perceptie van stoffen in de omgeving.
- Inzichten uit aanpalende RIVM-projecten over indicator ontwikkeling Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en cumulatie.
- Deze inzichten kunnen gebruikt worden voor bijvoorbeeld het vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) traject met de omgevingsdienst of voor eigen meetprogramma's
- Dit samen levert input voor:
 - Procesaanpak (omgevingsmanagement).
 - Risicocommunicatie.
 - Aanpak van stoffen in de lokale omgeving.

Wat vragen we van Nijmegen-West/Weurt?

- Verbindende rol bij het betrekken van omwonenden en andere relevante partijen in onderzoeksproces:
 - RIVM betrekken in (de organisatie van) bijeenkomsten voor betrokken partijen over chemische stoffen in Nijmegen-West/Weurt
 - Open staan voor bijdrage van RIVM in de samenwerking met de diverse partijen om uiteindelijk tot een actieplan te komen
- Communicatie over ontwikkelingen en nieuwe gegevens (bv in lopende projecten) binnen het casus-gebied.
- Meedenken gedurende het project.

Het project ToxDown is een project binnen het strategisch programma van het RIVM. Dit strategisch programma richt zich op kennis en capaciteit ontwikkeling om voor te bereiden op de vragen van morgen. Het project ToxDown is voor het RIVM belangrijk omdat de resultaten inzicht zullen geven in hoe stoffen in het milieu voorkomen, en met welke indicatoren de impact van deze stoffen weer te geven is. Onderzoek naar perceptie geeft inzichten in hoe mensen hun leefomgeving beleven.

Het RIVM hecht aan goede en transparante communicatie met gemeente Nijmegen-West/Weurt en zal zich hiervoor inspannen, o.a. via korte lijntjes met contactpersonen in Nijmegen-West/Weurt. Tijdens het project zullen er meerdere momenten zijn om de voortgang van het project en tussentijdse resultaten te bespreken.